

Vermogen in België

Arthur Apostel

Universiteit Gent

9 september 2025

Het vermogen in België is sterk gestegen en relatief groot

De vermogensongelijkheid is vandaag stabiel maar hoog

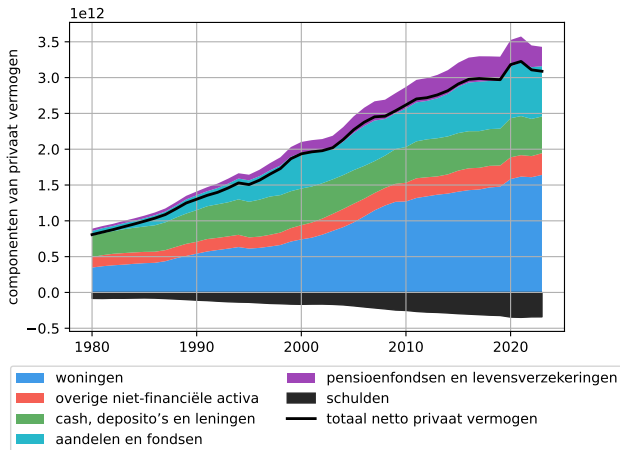
De gedragsrespons op een vermogensbelasting is een beleidskeuze

Hoe vermogend zijn de Belgen?

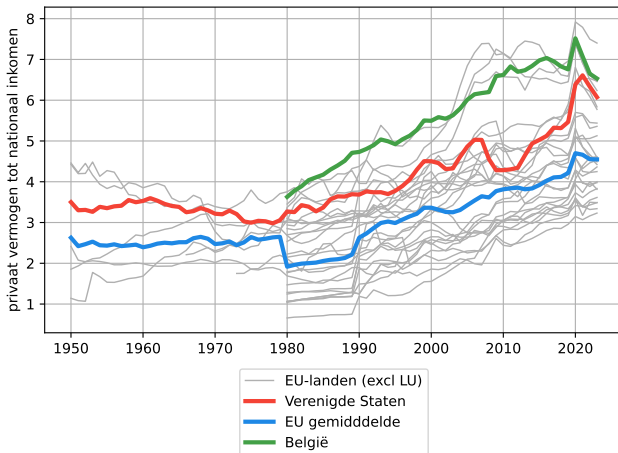
Hoe is dit vermogen verdeeld?

Moeten we dit vermogen meer belasten?

Privaat vermogen in België is sterk gestegen

Privaat vermogen in België is relatief groot

Hoe vermogend zijn de Belgen?

Hoe is dit vermogen verdeeld?

Moeten we dit vermogen meer belasten?

Hoe vermogensongelijkheid meten?

1. Kapitaliseren van kapitaalinkomstendata
2. Vermogensenquête
3. Herwegen van erfenisdata

Hoe vermogensongelijkheid meten?

1. Kapitaliseren van kapitaalinkomstendata
2. Vermogensenquête
3. Herwegen van erfenisdata

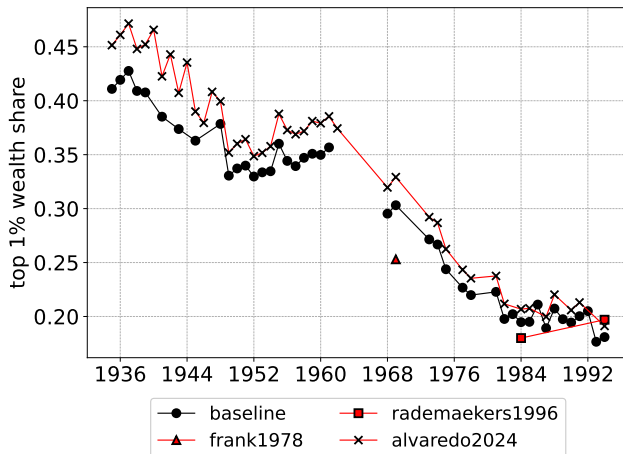
Hoe vermogensongelijkheid meten?

1. Kapitaliseren van kapitaalinkomstendata
2. Vermogensenquête
3. Herwegen van erfenisdata

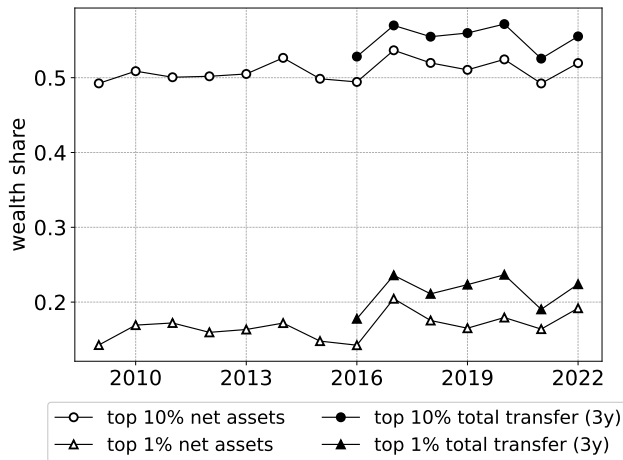
In een ideale wereld is er een vermogensregister beschikbaar

Academisch werk is poging om redelijke schatting te maken
gegeven belangrijke databeperkingen (zoals in meeste andere
landen)

Vermogensongelijkheid is gedaald in de 20ste eeuw

Vermogensongelijkheid is stabiel in recente jaren obv erfdata

Sampling variability $\Rightarrow$ trend over verschillende jaren!

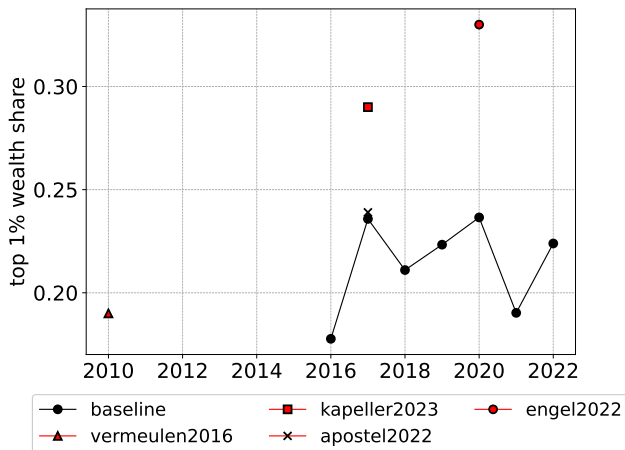
Andere gewichtspecificaties beperkte impact

Private stichtingen amper impact

Off-shore vermogen beperkte impact

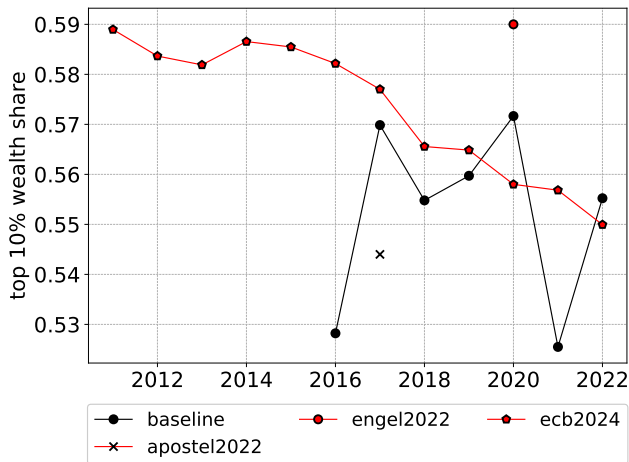
...

Uitschieters top 1% aandeel hebben methodologische tekortkomingen

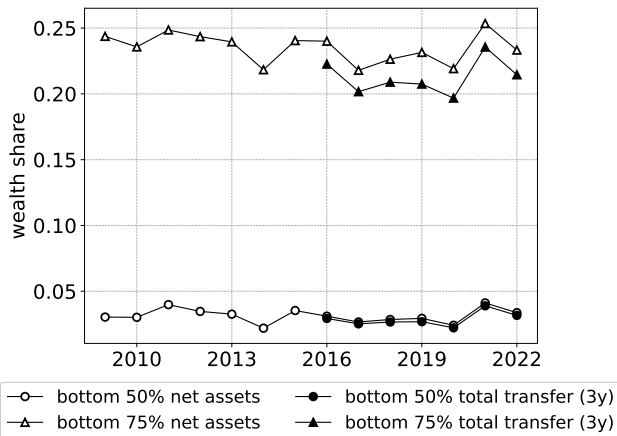
Niet: ongecorrigeerde surveydata!

Dalende ECB-trend top 10% minder robuust dan constante trend obv erfddata

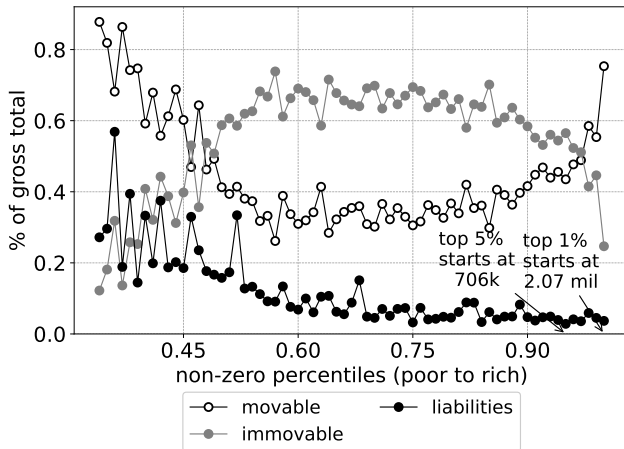
Niet: ongecorrigeerde surveydata!

Onderste 50% bezit minder dan 5% van vermogen

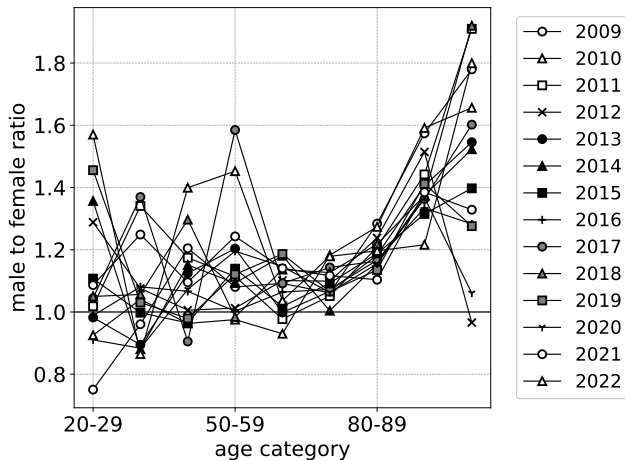

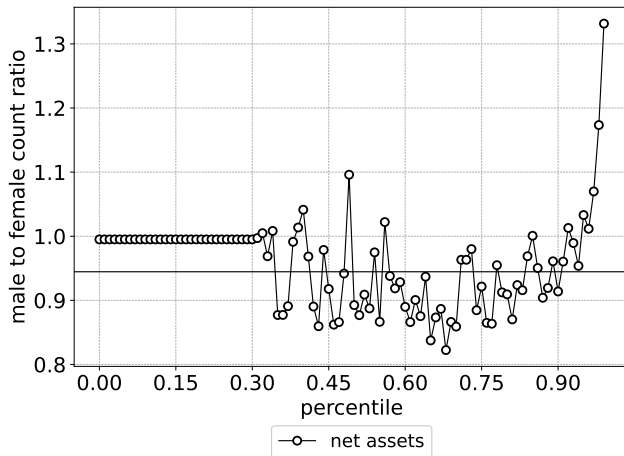
Vermogen aan top is voornamelijk roerend

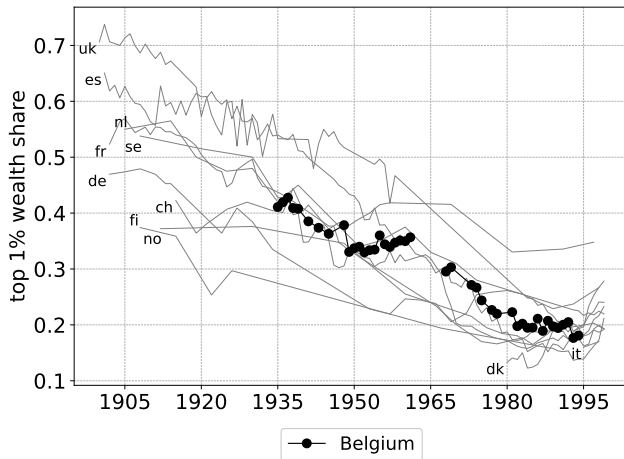
Genderverschil groter op latere leeftijd

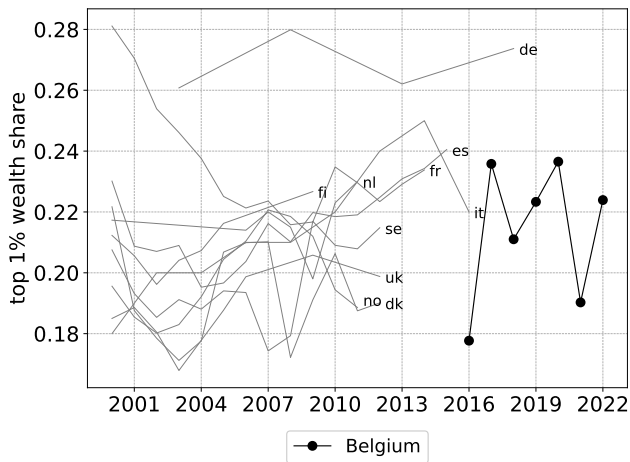
Mannen zijn oververtegenwoordigd aan top (en onderkant)

Evolutie in lijn met andere Europese landen

Evolutie in lijn met andere Europese landen

Hoe vermogensongelijkheid verklaren?

Daling 20ste eeuw

- Vermogensdestructie
- Herverdelend beleid
- Groei onroerend vermogen

Lichte stijging sinds 1980

- Stijgende arbeidsinkomensongelijkheid (technologie, globalisering)
- Stijgend kapitaalaandeel
- Heterogeen spaargedrag
- Heterogene opbrengstvoet
- Toegenomen belang erfenissen
- Verandering in belasting- en transfersysteem

Belgische evolutie: eigen toekomstig onderzoek

Hoe vermogend zijn de Belgen?

Hoe is dit vermogen verdeeld?

Moeten we dit vermogen meer belasten?

Vermogensbelasting?

Waarom vermogen meer belasten?

- Ongelijkheid stabiel maar hoog
- Onrechtvaardige belastingdruk
- Nood aan publieke middelen

Vermogensbelasting $\leftrightarrow$ kapitaalinkomstenbelasting

- Vermogensongelijkheid
- Hogere mobiliteit aan top
- Ongerealiseerde meerwaarden als bron van vermogensaangroei top

Hoe reageren belastingplichtingen?

Sterk uiteenlopende schattingen over grootte respons

Verklaring

- Beleid
- Context
- Methode

Redelijke inschatting obv literatuur: tarief van 1% vermindert belastbare basis met 7-17%

Hoe reageren belastingplichtingen?

Onderraportering

Off-shoring

Portfolio-shifting

Reële effecten op sparen of arbeidsaanbod

Migratie

Hoe ziet een ideale vermogensbelasting eruit?

- Third-party reporting
- Wereldwijd vermogen
- Brede belastbare basis met hoge vrijstelling
- Exit of tail tax (zoals in VS en Nederland)

Het vermogen in België is sterk gestegen en relatief groot

De vermogensongelijkheid is vandaag stabiel maar hoog

De gedragsrespons op een vermogensbelasting is een beleidskeuze

Vragen?

Slides & referenties hier:

Er is in België geen vermogenskadaster

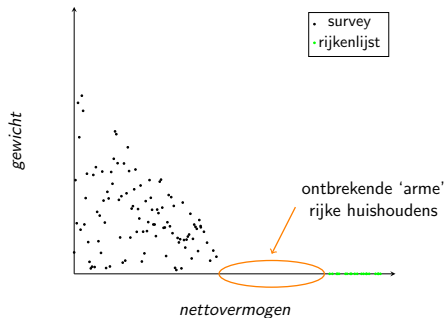
Onroerend vermogen: kadaster

- Schatting waarde obv transactiedata, bijv. Noorwegen of Domenech-Arumi en Gobbi (2023)

Roerend vermogen: CAP/UBO niet toegankelijk en onvolledig

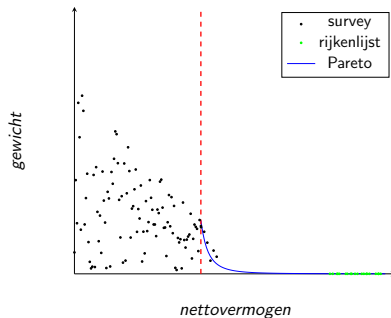
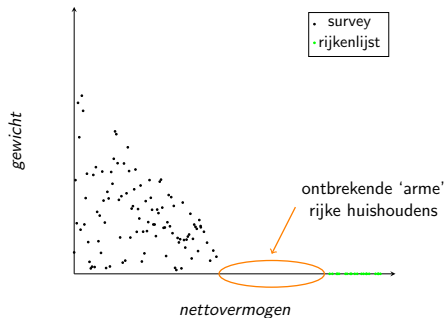
Hoe vermogensverdeling schatten met enquêtedata?

Probleem 1: rijke huishoudens zijn ondervertegenwoordigd

Hoe vermogensverdeling schatten met enquêtedata?

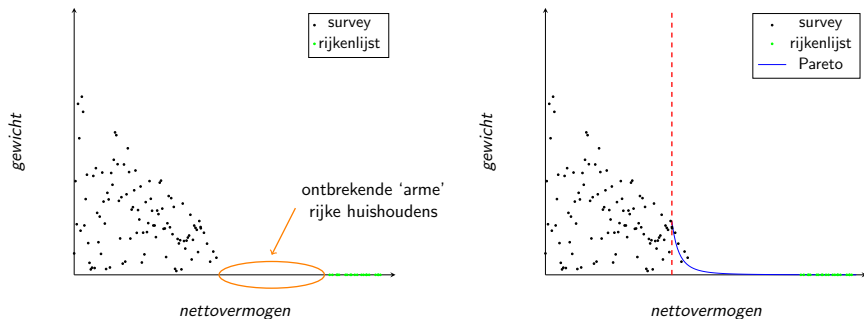
Probleem 1: rijke huishoudens zijn ondervertegenwoordigd

Hoe vermogensverdeling schatten met enquêtedata?

Probleem 1: rijke huishoudens zijn ondervertegenwoordigd

Probleem 2: huishoudens onderrapporterend hun vermogen

- Herschalen naar nationale rekeningen

Hoe vermogensverdeling schatten met erfdata?

Probleem: overledenen zijn geen
goede weergave van levende
bevolking

overledenen

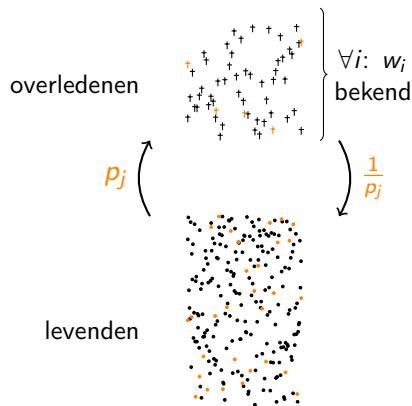

Hoe vermogensverdeling schatten met erfdata?

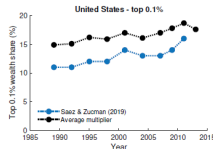
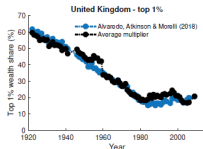
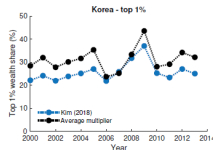
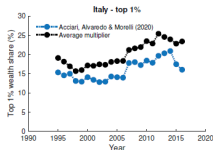
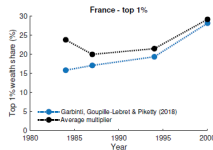
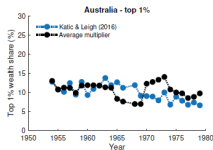
Probleem: overledenen zijn geen goede weergave van levende bevolking

Oplossing: wegen!

- Overlijden zien als een willekeurige trekking uit een groep op elkaar lijkende personen

Herwegen erfdata is niet noodzakelijk voor schatting topaandeel

Bron: Berman & Morelli (2022)

Welke schattingsmethode is beter?

Erfddata vanaf 1935, vermogensenquête vanaf 2010

Erfddata jaarlijks beschikbaar voor alle overledenen ($\pm 110\text{k}/\text{jaar}$) $\leftrightarrow$
vermogensenquêtes slechts om 3 jaar, met ongeveer 2-3k huishoudens

Beide methodes hebben belangrijke maar verschillende beperkingen
 $\Rightarrow$ triangulatie

Wat met liquiditeitsproblemen?

Groot probleem? Onduidelijk

- Amper onderzocht
- Georganiseerde/geclaimde illiquiditeit
- Incentive
- Probleem?

Oplossingen

- Inkomensgelinkte cap?
- Hoge vrijstelling
- Betalingsuitstel met interest

Wat met waarderingsproblemen?

Uitgangspunt: marktwaarde

Onroerend vermogen

- Kadaster + moderne schattingstechnieken (Noorwegen; Domenech-Arumi & Gobbi, 2023)

Roerend vermogen

- Juwelen en kunst: verzekerde waarde
- Niet-genoteerde aandelen: formule-benadering (Zwitserland)
- DB pensioenen: (verdeling obv) verdisconteerde waarde